

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

KOM(94) 110 endelig udg.

Bruxelles, den 29.03.1994

94/0101 (CNS)

Forslag til
RÅDETS AFGØRELSE
om makrofinansiel bistand
til Moldova

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

Moldovas anmodning om makrofinansiel støtte fra Fællesskabet i 1994

Moldovas premierminister Sangheli forelagde den 23. september 1993 Kommissionen en anmodning, hvori han opfordrede Fællesskabet til at yde Moldova en makrofinansiel bistand i 1994. Anmodningen om bistand skulle ses i sammenhæng med det økonomiske reformprogram, som myndighederne var i gang med at forhandle med Den Internationale Valutafond.

Der blev derefter den 26. oktober 1993 holdt et møde i den rådgivende gruppe vedrørende Moldova under forsæde af Verdensbanken. IMF anførte på mødet, at den var nået til principiel enighed med myndighederne om de vigtigste parametre i programmet for resten af 1993 og 1994. IMF anførte også, at hvis programmet skulle blive en succes, ville der i programperioden være behov for en finansiel støtte på omkring 155 mio. USD (heraf 140 mio. USD i 1994) ud over de midler, der ville blive tilvejebragt gennem IMF og Verdensbanken og tidligere bilaterale tilsagn. For at tilfredsstille Moldovas behov for supplerende midler, nåede Rådet (økonomi og finans) den 13. december 1993 til principiel enighed om at yde Moldova en fællesskabsbistand på 45 mio. ECU i form af et betalingsbalancelån.

Principbeslutningen om et fællesskabslån til Moldova og bistandstilsagn fra en række medlemmer i den rådgivende gruppe (Japan, USA, Nederlandene, Tyrkiet) samt tilkendegivelser fra nogle andre lande (særlig Rusland og Rumænien) gav mulighed for, at IMF på mødet i den rådgivende gruppe den 15. december 1993 kunne konkludere, at myndighedernes program kunne finansieres i tilstrækkeligt omfang. Den 17. december 1993 kunne IMF's bestyrelse følgelig godkende finansieringsarrangementet med Moldova. IMF vil i programperioden (oktober 1993-december 1994) stille ressourcer til en værdi af mere end 100 mio. USD til rådighed for Moldova. Dette beløb omfatter anden rate under systemomdannelsesfaciliteten (STF) (22,5 mio. SDR eller ca. 32 mio. USD) og kreditter under et standby-arrangement på 51,75 mio. SDR (57,5% af Moldovas kvote) eller ca. 72 mio. USD.

Dette forslag fra Kommissionen fremsættes som en opfølgning af den principbeslutning, som ECOFIN-Rådet tog i december 1993.

Økonomiske reformer i Moldova i 1993

De moldoviske myndigheder iværksatte i 1990 overgangen til en markedsøkonomi og vedtog i foråret 1993 et mere ambitiøst program for at understøtte reformen. Siden har regeringen arbejdet tæt sammen med IMF og Verdensbanken for at opstille reformstrategien mere detaljeret.

Policy-dialogen med IFI'erne resulterede i en aftale om et stabiliserings- og reformprogram, der skal støttes af systemomdannelsesfaciliteten under IMF (det første træk under faciliteten på 22,5 mio. SDR eller ca. 32 mio. USD blev godkendt i september 1993) og af et rehabiliteringslån fra Verdensbanken (60 mio. USD, godkendt i oktober 1993).

Hovedmålene i programmet var at reducere inflationen væsentligt ved hjælp af en stram penge- og finanspolitik, at bremse nedgangen i produktionen gennem en acceleration af strukturreformerne og at opbygge de internationale reserver. Strukturforanstaltningerne bestod i at fremme markedsmekanismerne, reducere den statslige intervention i ressourceallokeringen, tilvejebringe pris- og handelsliberalisering, reducere forbrugersubsidierne, stramme budgetbetingelserne for offentlige virksomheder og gennemføre privatiseringer. Programmet afspejlede myndighedernes strategi om hurtigst muligt at skabe de makroøkonomiske betingelser for at indføre den nationale valuta (leu) og fremskynde strukturændringer. Da myndighederne sigtede på hurtigt at få så store kreditmuligheder som muligt i IMF, blev programmet udformet meget ambitiøst og omfattede økonomisk-politiske foranstaltninger, som i væsentligt omfang tilfredsstillede de krav, der skal opfyldes for at få et standby-arrangement.

Regeringens økonomiske program for 1994

De nøglelementer i programmet, der siden udgangen af 1993 er blevet iværksat med IMF-støtte, er følgende: a) indførelse af leuen, for hvilken der kun skal gælde én valutakurs, og implementering af foranstaltninger, der sigter på at operere med en markedsbestemt valutakurs; b) en yderligere stramning af finanspolitikken; c) fortsættelse af liberaliseringen og strukturreformerne; og d) etablering af et socialt sikkerhedsnet for bestemte målgrupper. Programmet kendetegnes ved, at der særlig lægges vægt på, at tilpasningen finder sted i de første måneder af implementeringsperioden.

Det centrale mål i pengepolitikken, der føres for at understøtte den formelle indførelse af den nationale valuta (det blev fuldenendt den 2. december 1993), er at bringe inflationen under kontrol hurtigt og holdbart og at fortsætte med at fremme markedsbaserede mekanismer i forbindelse med fastsættelse af rentesatser og allokering af centralbankkreditter. Til dette formål opereres der i programmet med en stram kontrol af kreditgivningen (herunder forpligtelsen til ikke at give præferencekreditter) og en øget anvendelse af auktionsmekanismen i forbindelse med kreditgivningen til banksystemet.

Den kraftige finanspolitiske tilpasning, der blev iværksat i midten af 1993 (budgetunderskuddet blev reduceret dramatisk fra 26% af BNP i 1992 til 6% i 1993), vil blive fastholdt. Det samlede budgetunderskud forventes at blive begrænset til 3,5% af BNP i 1994, hovedsagelig ved hjælp af foranstaltninger på indtægtssiden (udvidelse af skattegrundlaget gennem indførelse af nye skatter og forhøjelse af bestående skatter, særlig moms- og punktafgifter). Omstruktureringen af de offentlige udgifter vil blive videreført, med en gradvis afvikling af forbrugerprissubsidierne, idet de vil blive afskaffet af kontante kompensationer til bestemte målgrupper. Da der i programmet regnes med, at der praktisk taget ikke vil blive tale om nogen centralbankfinansiering af budgettet, agter regeringen af udvikle non-bank finansieringsinstrumenter.

Myndighederne vil også fortsætte med at føre en restriktiv lønpolitik. Lønudviklingen i den offentlige sektor vil fortsat nøje blive overvåget, og lønforhøjelser, som ikke harmonerer med programmets målsætninger, vil blive modvirket via skattebaserede mekanismer.

Programmet er udformet med henblik på at udvide og konsolidere pris- og handelsliberaliseringen, og der er på dette område sket væsentlige fremskridt i 1993. Priskontrol på alle niveauer (produktions-, engros- og detaillered) vil blive afskaffet med henblik på at realisere prisliberaliseringen inden for programperioden. På udenrigshandelsområdet vil praktisk talt alle resterende kvantitative eksportrestriktioner blive afviklet, og der vil blive indført en ny importtoldordning.

Den ambitiøse strukturereformkomponent i myndighedernes program omfatter: a) fremskyndelse af privatiseringsprocessen (i programmet opereres der med, at 35% af de statslige aktiver skal være privatiseret ved udgangen af 1994); b) omstrukturering af offentlige virksomheder og banksystemet (for at sikre finansiell disciplin i virksomhederne skal der ifølge programmet navnlig gøres en indsats for at implementere konkurslovgivningen); c) skattereform..

Da fremskridtene i prisliberaliseringen og omstillingen af virksomhederne sandsynligvis vil have en negativ virkning for de mest sårbare befolkningsgrupper, omfatter programmet også særlige sociale foranstaltninger. Disse foranstaltninger omfatter på kort sigt kontante kompensationer til særlige grupper og en reform af det nuværende kostbare og ineffektive socialsikringssystem (navnlig en styrkelse af pensionsfonden og af socialbistandsfonden).

Eksterne udsigter og finansieringsbehov

Som følge af strukturen i den moldoviske økonomi, der hovedsagelig er baseret på landbrug (Moldova har sandsynligvis lettere ved at udnytte sine komparative fordele end mange andre tidligere Sovjetrepublikker, da tabsgivende virksomheder ikke relativt vejer så tungt til i Moldova som i andre republikker), forventes det, at Moldova forholdsvis hurtigt kan genoprette væksten og eksportkapaciteten, efterhånden som reformerne slår igennem. På kort sigt er landets eksterne udsigter dog yderst vanskelige, selv om Moldova ikke belastes af det tidligere Sovjetunionens eksterne gæld (landet undertegnede i oktober 1993 "nul-option"-aftalen med Rusland, hvorefter Rusland overtager Moldovas andel af det tidligere Sovjetunionens gæld mod til gengæld at få det tidligere Sovjetunionens udenlandske aktiver).

Det anslås, at Moldova har fået en af de største bytteforholdsforringelser blandt de tidligere Sovjetrepublikker: det løbende betalingsbalanceunderskud udgør sandsynligvis 11% af BNP i 1993 (220 mio. USD), og det forventes at vokse til 13% af BNP i 1994 (260 mio. USD). Samlet forventes det løbende underskud i programperioden at komme op i nærheden af 320 mio. USD. Sammen med: a) nettotilbagebetalingsforpligtelser for kreditter fra det tidligere Sovjetunionen (amortisering af tekniske kreditter fra Rusland, der er omdannet til statslån, minus Ukraines tilbagebetalinger på lån), b) betaling af restancer på energiimport fra Rusland og c) en begyndende opbygning af centralbankens internationale reserver (til ca. 70 mio. USD eller 2-3 måneders import fra lande med konvertible valutaer) vil Moldovas samlede finansieringsbehov i programperioden overstige 400 mio. USD.

Under hensyntagen til de foreliggende bilaterale eksterne finansieringsmuligheder, som der blev givet tilsagn om tidligere i 1993 (først og fremmest råvarelån fra Rumænien, USA og Kina og statskreditter fra Rusland), og til Verdensbankens importrehabiliteringslån på 60 mio. USD samt til de ressourcer, som Moldova vil kunne trække på i henhold til arrangementet med IMF (over 90 mio. USD, herunder anden rate under STF og køb under SBA), reduceres finansieringsbehovet til omkring 155 mio. USD (140 mio. USD i 1994). De finansielle ressourcer, som Fællesskabet opfordres til at tilvejebringe, vil bidrage til at tilfredsstille Moldovas resterende finansieringsbehov, der ikke dækkes af finansieringen fra IMF og Verdensbanken.

Lånets hovedtræk

Kommissionen foreslår, at Fællesskabet yder Moldova et betalingsbalancelån på 45 mio. ECU med en løbetid på højst 15 år.

Denne bistand ydes som supplement til de ressourcer, der stilles til rådighed af IFI'erne og i særdeleshed som supplement til standby-arrangementet under IMF. Lånet udbetales i to rater. Udbetalingen af første rate finder sted ved låneaftalens underskrivelse; udbetalingen af anden rate gøres betinget af, at en række betingelser opfyldes i forbindelse med regeringens økonomiske program, som støttes af IMF.

Den foreslåede løbetid for lånet (15 år), som kan sammenlignes med den gennemsnitlige løbetid for Verdensbankens importrehabiliteringslån (12-13 år), harmonerer med de mellemlistede betalingsbalanceudsigter for Moldova, som forventes at stå over for væsentlige finansieringsbehov i de kommende år. De store og fortsatte eksterne finansieringsbehov vil sandsynligvis bidrage til en kraftig ekstern gældsforøgelse, som allerede i anden halvdel af tiåret vil resultere i en stejl stigning i gældsbetjeningen (den topper i 1998).

Ligesom for tilsvarende transaktioner til fordel for central- og østeuropæiske lande, vil Fællesskabet fremskaffe midlerne ved låntagning på kapitalmarkedet med en garanti over det almindelige budget. Moldova vil derefter låne af Fællesskabet. Lånoptagelses- og långivningstransaktionerne vil blive fuldstændig matchet og uden forretningsmæssige risici for Fællesskabet.

Forslag til
RÅDETS AFGØRELSE

om makrofinansiel bistand til Moldova

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktatens om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 235,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹⁾, forelagt efter høring af Det Monetære Udvalg,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

Moldova er ved at gennemføre fundamentale politiske og økonomiske reformer og har besluttet at indføre markedsøkonomi;

Moldova og Den Europæiske Union har tilkendegivet, at de agter at indlede forhandlinger om indgåelse af en partnerskabs- og samarbejdsaftale;

Den Europæiske Unions finansielle støtte til reformerne vil styrke den gensidige tillid og knytte Moldova nærmere til Fællesskabet;

Moldova har indgået aftale med Den Internationale Valutafond (IMF) om et standby-arrangement til støtte for landets økonomiske program, og dette arrangement blev godkendt af IMF's bestyrelse den 17. december 1993;

Moldovas myndigheder har anmodet om finansiel bistand fra de internationale finansielle institutioner, Den Europæiske Union og andre bilaterale donorer, og ud over det beløb, der skønnes at kunne tilvejebringes via IMF og Verdensbanken, vil der fortsat være et finansieringsbehov på omkring 155 mio. USD, der skal dækkes i 1994 for at styrke Moldovas reservestilling og for at undgå en yderligere nedpresning af importen, som kunne true gennemførelsen af de mål, der ligger til grund for regeringens reformbestræbelser;

Fællesskabets ydelse af et langfristet lån til Moldova er en passende foranstaltning til at støtte landets betalingsbalance og til at styrke dets reservestilling;

Fællesskabets lån bør forvaltes af Kommissionen;

traktaten indeholder ikke anden hjemmel til vedtagelse af denne afgørelse end artikel 235 -

1)

2)

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Fællesskabet yder Moldova en langfristet lånefacilitet på højst 45 mio. ECU i hovedstol og med en maksimal løbetid på 15 år med henblik på at sikre en holdbar betalingsbalancesituation og styrke reservestillingen.
2. Til dette formål bemyndiges Kommissionen til på Det Europæiske Fællesskabs vegne at låne de nødvendige midler, som vil blive stillet til rådighed for Moldova i form af et lån.
3. Dette lån forvaltes af Kommissionen i samråd med Det Monetære Udvalg og på en måde, der er i overensstemmelse med enhver aftale mellem IMF og Moldova.

Artikel 2

1. Kommissionen bemyndiges til, efter samråd med Det Monetære Udvalg, at føre forhandlinger med de moldoviske myndigheder om de økonomisk-politiske betingelser i tilknytning til lånet. Disse betingelser skal være i overensstemmelse med de aftaler, der er nævnt i artikel 1, stk. 3.
2. Kommissionen kontrollerer med regelmæssige mellemrum i samarbejde med Det Monetære Udvalg og i snæver koordination med IMF, at den økonomiske politik i Moldova er i overensstemmelse med formålene med lånet, og at lånebetingelserne overholdes.

Artikel 3

1. Lånet stilles til rådighed for Moldova i to rater. Med forbehold af bestemmelserne i artikel 2, stk. 1, udbetales første rate, når det er konstateret, at det første program under standby-arrangementet med IMF gennemføres tilfredsstillende.
2. Den anden rate frigives tidligst i første kvartal 1994 med forbehold af bestemmelserne i artikel 2, stk. 2, og under forudsætning af, at der er gjort tilfredsstillende fremskridt i Moldovas anvendelse af standby-arrangementet.
3. Midlerne udbetales til Moldovas Nationalbank.

Artikel 4

1. De lånoptagelses- og långivningstransaktioner, der er nævnt i artikel 1, gennemføres med samme valørdato og må for Fællesskabet ikke medføre omlægning af forfaldstiden, valutakurs- og renterisici eller andre kommercielle risici.
2. Kommissionen skal, hvis Moldova ønsker det, træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføje en klausul om førtidig tilbagebetaling i lånebetingelserne og til, at en sådan klausul kan anvendes.
3. Giver omstændighederne mulighed for en forbedring af renten på lånene, kan Kommissionen på Moldovas anmodning helt eller delvis refinansiere sine oprindelige lånoptagelser eller omlægge de hertil svarende finansielle betingelser. En sådan refinansiering eller omlægning gennemføres på de betingelser, der er fastsat i stk. 1, og må ikke resultere i en forlængelse af den gennemsnitlige løbetid for de af transaktionerne berørte lån eller i en forhøjelse af restgælden, udtrykt i løbende valutakurs, på datoen for disse transaktioner.
4. Moldova bærer alle de omkostninger, som Fællesskabet afholder i forbindelse med indgåelse og gennemførelse af transaktioner i henhold til denne afgørelse.
5. Det Monetære Udvalg underrettes mindst én gang om året om udviklingen i de transaktioner, der er omhandlet i stk. 2 og 3.

Artikel 5

Kommissionen sender mindst én gang om året Europa-Parlamentet og Rådet en rapport, der indeholder en vurdering af gennemførelsen af denne afgørelse.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne

Formand

FINANSIERINGSOVERSIGT

1. Budgetpost

Artikel (BO-213) lånegaranti for støtte til Moldova (skal oprettes ved et ændrings- og/eller tillægsbudget).

2. Retsgrundlag

Artikel 235 i traktaten.

3. Klassifikation af udgifterne

Obligatoriske.

4. Beskrivelse af og begrundelse for foranstaltningena) Beskrivelse af foranstaltningen

Fællesskabet stiller garanti for et lån til Moldova med henblik på at sikre en holdbar betalingsbalancesituation og styrke de internationale reserver.

b) Begrundelse for foranstaltningen

- Rådet for Den Europæiske Union har principielt godkendt, at der - efter anmodning fra Moldova - ydes bistand til dette land.
- Budgetposten danner grundlag for Fællesskabets garanti til dækning af et lån til Moldova.

5. Udgifternes art og beregninga) Udgifternes art

Garanti for et lån til Moldova.

b) Beregning

Der foreslås opført et p.m. i betragtning af, at man ikke på forhånd kan beregne, hvor meget der eventuelt vil blive trukket på denne budgetpost, og hvornår dette i givet fald vil ske, og fordi det forventes, at denne budgetgaranti ikke vil blive anvendt.

6. Foranstaltningens virkninger på aktionsbevillingerne

Kun i tilfælde af, at garantien faktisk anvendes.

7. Finansiering af interventionsudgifter

- Budgetposten tilføres midler ved overførsel, genanvendelse af tilbagebetalte beløb (artikel 27, stk. 3, i finansforordningen af 1977) eller ved tillægs- og/eller ændringsbudget.
- Kommissionen kan midlertidigt for at opfylde sine forpligtelser sikre gældsbetjeningen ved midler fra sin likvide beholdning. I så fald anvendes artikel 12 i Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1522/89 af 29.5.1989.

KOM(94) 110 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

11

Katalognummer : CB-CO-94-124-DA-C

ISBN 92-77-67105-X

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
L-2985 Luxembourg